

KESKON ELÄKEKASSA

Säännöt 1.6.2023 alkaen

SISÄLLYS

YLEISET MÄÄRÄYKSET	3
TOIMINTAPIIRI JA ELÄKEKASSASSA VAKUUTETUT	3
OSAKKAAN EROAMINEN ELÄKEKASSASTA JA VAKUUTUKSEN PÄÄTTYMINEN.....	3
VAKUUTUSMAKSUT	4
ELÄKEKASSASSA VAKUUTETUKSI LIITTYMINEN	4
VAKUUTETUN VAKUUTUSMAKSU	4
VAKUUTUSKUUKAUDET	5
ELÄKEPALKKA	5
VANHUUSELÄKE.....	5
OSAVANHUUSELÄKE	6
VARHAISELÄKE	6
TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKE.....	8
PERHE-ELÄKE.....	8
HAUTAUSAVUSTUS.....	10
VAKUUTETUN EROAMINEN JA EROTTAMINEN	11
ERONNEEN VAKUUTETUN OIKEUDET	11
VAPAAKIRJAN EHDOT JA PERUSTEET	11
RAJOITTAMINEN.....	13
INDEKSI.....	14
MUUTOKSET	14
ELÄKKEIDEN HAKEMINEN JA MAKSAMINEN	15
ERINÄISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ.....	16
KASSAN PURKAMINEN	16
VASTUUVELKA.....	16
VARARAHASTO	17
EDUSTAJISTO JA HALLITUS.....	17
EDUSTAJISTO	17
HALLITUS.....	19
TOIMITUSJOHTAJA.....	20
KASSAN NIMENKIRJOITUS.....	20
VAROJEN SIJOITTAMINEN JA LAINANOTTO	20
TILINPÄÄTÖS	20
TILINTARKASTUS	21
ELÄKEKASSAN TIEDONANTOSÄÄNNÖKSET	21
OIKEUSTURVAKEINOT	22
SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET	22
KESKON ELÄKEKASSAN EDUSTAJISTOVAALIEN VAALIJÄRJESTYS.....	23

YLEISET MÄÄRÄYKSET

- 1 §** Eläkekassan nimi on Keskon Eläkekassa. Eläkekassan kotipaikka on Helsinki.
- 2 §** Eläkekassan tarkoituksena on myöntää Eläkekassassa vakuutetuille vanhuus-, osavanhuus-, varhais- ja työkyvyttömyyseläkettä sekä heidän edunsaajilleen perhe-eläkettä ja hautausavustusta siten kuin jäljempänä tarkemmin määrätään. Eläkekassa jatkaa ennen 1.1.2017 myönnettyjen osa-aikaeläkkeiden maksamista 31.12.2016 voimassa olleiden sääntöjen mukaisesti.

Eläkekassan toimintaan sovelletaan näiden sääntöjen ohella eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annettua lakia (946/2021) ja lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annettua lakia (947/2021).

- 3 §** Eläkekassassa on oltava yhteensä vähintään 100 vakuutettua ja eläkkeensaajaa.

TOIMINTAPIIRI JA ELÄKEKASSASSA VAKUUTETUT

- 4 §** Eläkekassan toimintapiirin muodostavia osakkaita voivat olla vain Kesko-konserniin kuuluvat yhtiöt ja sellaiset sen lähipiiriin 31.12.2019 kuuluneet yhteisöt, jotka eivät ole eronneet tai erotettu Eläkekassasta.

Eläkekassassa hoidetaan kaikkien niiden vakuutettujen lisäeläketurvaa, jotka olivat Keskon Eläkekassan osaston A vakuutettuja 31.12.2011. Työnantajaa, jonka palveluksessa tässä momentissa määritellyt vakuutetut ovat, nimitetään Keskon Eläkekassan osakkaaksi näiden vakuutettujen lisäeläketurvan osalta. Eläkekassan osakkaat luetaan osakasluettelossa.

Jos henkilön työsuhde työnantajaan on päätynyt ja hän on saanut vapaakirjan, henkilö säilyttää vapaakirjassa tarkoitetut etuudet, mutta hän ei ole näiden sääntöjen tarkoittama vakuutettu.

- 5 §** Poistettu

OSAKKAAN EROAMINEN ELÄKEKASSASTA JA VAKUUTUKSEN PÄÄTTYMINEN

- 6 §** Osakkaalla on oikeus erota Eläkekassasta ilmoittamalla eroamisesta kirjallisesti Eläkekassalle viimeistään kolme kuukautta ennen eroamispäivää. Edellytyksenä osakkaan oikeudelle erota Eläkekassasta on lisäksi, että Eläkekassan vastuvelka on täysin katettu eikä osakkaalla ole velvollisuutta maksaa Eläkekassalle vakuutusmaksuja.

Osakkaan järjestämä lisäeläkevakuutus Eläkekassassa päättyy osakkaan lakatessa kuulumasta Eläkekassan toimintapiiriin, joka on määritelty näiden sääntöjen 4 § 1 momentissa. Osakkaan on erottava tai Eläkekassan hallituksen on ryhdyttävä toimenpiteisiin osakkaan erottamiseksi Eläkekassasta, kun osakkaan toimintapiiriin kuulumisen edellytykset eivät enää täyty.

Osakas voidaan erottaa Eläkekassasta, jos osakas on vilpillisesti tai muuten tahallaan tai törkeällä huolimattomuudella ilmoittanut väärin tai jättänyt ilmoittamatta jonkin seikan, jolla on merkitystä osakkaaksi pääsyn, vakuutettuna olemisen tai eläkkeen tai avustuksen edellytyksiä arvioitaessa tai vakuutusmaksun suuruutta määrättäessä. Osakas voidaan erottaa myös, jos osakas on jättänyt suorittamatta Eläkekassalle näiden sääntöjen mukaiset maksut tai ei muuten noudata Eläkekassan sääntöjä.

Osakas on velvollinen suorittamaan Eläkekassalle kaikki näiden sääntöjen mukaiset maksut, joiden peruste on syntynyt ennen osakkuuden päättymisajankohtaa.

Eroavalla tai erotetulla osakkaalla ei ole oikeutta Eläkekassan varoihin.

7 § Poistettu

VAKUUTUSMAKSUT

8 § Osakkaat maksavat vakuutusmaksuna vuosittain määrän, joka vakuutetun vakuutusmaksujen ja muiden tuottojen lisäksi tarvitaan maksettavien eläkkeiden ja muiden suoritusten, Eläkekassan laskuperusteiden mukaisten siirtojen vakuutusmaksuvastuuseen sekä korvausvastuuseen sekä muiden kulujen peittämiseen. Edellä sanotun määrän kustantamiseen osakkaat osallistuvat Eläkekassassa vakuutetuille kyseisenä vuonna maksamiensa ennakonpidätyksen alaisten palkkojen sekä kustantamiensa luontoisetujen raha-arvon mukaisessa suhteessa.

Jos vakuutusmaksua, joksi katsotaan myös vakuutusmaksun ennakko, ei ole suoritettu viimeistään eräpäivänä, maksua korotetaan eräpäivästä maksun suorituspäivään TyEL 164 §:n perusteella korkolain 4 a §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaisella vuotuisella viivästyskorolla.

ELÄKEKASSASSA VAKUUTETUKSI LIITTYMINEN

9 § Eläkekassaan ei ole voinut liittyä enää päivän 8.5.1998 jälkeen, jona päivänä Eläkekassa suljettiin.

Hallituksella on osakkaan esityksestä oikeus hyväksyä vakuutetun vakuutuskuukausiksi hänen muuallakin kuin osakkaan palveluksessa palvelemaansa kuukausia. Tällaisesta päätöksestä on annettava kirjallinen ilmoitus vakuutetulle. Tästä aiheutuva vastuunlisäys voidaan periä esityksen tehneeltä osakkaalta. Eläkekassassa vakuutetuksi uudelleen hakevan henkilön on tehtävä hakemus kirjallisesti ja hakemukseen on liitettävä Eläkekassan hallituksen vaatima terveystietä.

10 § Uudelleen liittyvän vakuutetun oikeudet ja velvollisuudet alkavat hyväksymispäivää seuraavan kuukauden alusta.

VAKUUTETUN VAKUUTUSMAKSU

11 § Vakuutettu suorittaa kuukausittain vakuutusmaksuna Eläkekassan edustajiston määräämän prosenttimäärän, kuitenkin vähintään yhden prosentin ja enintään kolme prosenttia osakkaalta saamastaan ennakonpidätyksen alaisesta rahapalkasta ja luontoisedun raha-arvosta sekä vakuutusmaksusta. Vakuutusmaksua ei peritä henkilöltä, joka on täyttänyt 53 vuotta.

12 § Osakas perii vakuutetun vakuutusmaksun hänen palkastaan palkanmaksun yhteydessä. Vakuutettu itse huolehtii siitä, että vakuutusmaksusta tulee maksettua vakuutusmaksu.

Vakuutetun vakuutusmaksua ei peritä siltä ajalta, jolta vakuutettu saa Eläkekassasta eläkettä ja työsuhte osakkaaseen ei jatku.

Vakuutetulla on oikeus keskeyttää vakuutusmaksun maksaminen sääntöjen 26 §:ssä mainituissa tilanteissa.

VAKUUTUSKUUKAUDET

13 § Eläkeoikeus ja eläkkeen suuruus määräytyvät vakuutuskuukausien mukaan. Vakuutuskuukaudella tarkoitetaan aikaa, jonka vakuutettu on ollut Eläkekassassa vakuutettuna. Eroamisen tai eläketapahtuman johdosta vajaaksi jäävä kuukausi lasketaan täytenä.

Edellä ensimmäisessä momentissa tarkoitetuiksi vakuutuskuukausiksi luetaan myös se aika, jonka vakuutettu osakkaan palveluksessa ollessaan on ollut:

1. reserviläisenä tai varareserviläisenä puolustusvoimien palvelukseen kutsuttuna;
2. sairauden tai ruumiinvamman takia estyneenä työtään suorittamasta tai on ollut TyEL25 §:n ja 26 §:n mukaisessa kuntoutuksessa,
3. estyneenä työtään suorittamasta sairausvakuutuslain mukaisen äitiys-, isyys- tai vanhempainrahakauden ajan sekä työsopimuslain 4. luvun 3 §:n mukaisen hoitovapaan ajan,
4. vapautettuna työstään osakkaan suostumuksella ulkomaan työn tai muun siihen verrattavan syyn vuoksi
5. osakkaan hyväksymällä virkavapaalla tai vuorotteluvapaalain mukaisella vuorotteluvapaalla tai opintovapaalain mukaisella opintovapaalla
6. 31.12.2016 voimassa olleiden sääntöjen 18 §:n mukaisella osa-aikaeläkkeellä tai näiden sääntöjen 21 §:n 1 momentin mukaisella alennetulla työkyvyttömyyseläkkeellä, jonka rinnalla on ollut osa-aikatyö.

ELÄKEPALKKA

14 § Eläkepalkka määräytyy 31.12.2004 voimassa olleiden TEL:n eläkepalkan määräytymisperusteiden mukaisesti. Ulkomaan komennuksen aikainen vakuutuspalkka otetaan mukaan eläkepalkkaa laskettaessa. Jos vakuutettu henkilö on ollut useammassa kuin yhdessä työsuhteessa osakkaaseen, eläkepalkkana käytetään viimeisen työsuhteen edellä tarkoitettulla tavalla laskettua TEL:n mukaista eläkepalkkaa. Jos vakuutetulla henkilöllä on ollut peräkkäisiä työsuhteita osakkaaseen, eläkepalkka määräytyy viimeisen työsuhteen perusteella.

Eläkepalkka ja sen perusteena olevat vuosiansiot tarkistetaan 31.12.2004 saakka TEL:n mainittuna päivänä voimassa olleen 9 § 2 momentin mukaisesti ja sen jälkeiseltä ajalta TyEL 96 §:ssä tarkoitettulla palkkakertoimella.

VANHUUSELÄKE

15 § Oikeus saada vanhuuseläkettä on 65 vuotta täyttäneellä vakuutetulla hänen työsuhteensa osakkaaseen päätyttyä. Vakuutetulla on oikeus vanhuuseläkkeeseen myös silloin, kun hän on täyttänyt oheisessa taulukossa mainitun iän ja hänellä on vakuutuskuukausia taulukon mukaisesti tätä ikää vastaava määrä. Mikäli vakuutettu on liittynyt vakuutetuksi viimeistään 1.1.1975, hänellä on kuitenkin aina oikeus saada vanhuuseläke 62 vuotta täytettyään.

Vanhuuseläke on täysi, mikäli vakuutetun työsuhde on kestänyt alla olevan taulukon mukaiseen eläkeikään saakka ja vakuutuskuukausia on vähintään 360. Jos vakuutuskuukausia on vähemmän kuin 360 henkilön täyttäessä 65 vuotta, eläkkeen suuruus on vakuutuskuukausien osoittama 360-osa täydestä määrästä.

Vanhuuseläkeikä	Tarvittavat vakuutuskuukaudet kpl	Vanhuuseläkeikä	Tarvittavat vakuutuskuukaudet kpl	Vanhuuseläkeikä	Tarvittavat vakuutuskuukaudet kpl
60 v	480	62 v	432	64 v	384
1 kk	478	1 kk	430	1 kk	382
2 kk	476	2 kk	428	2 kk	380
3 kk	474	3 kk	426	3 kk	378

4 kk	472	4 kk	424	4 kk	376
5 kk	470	5 kk	422	5 kk	374
6 kk	468	6 kk	420	6 kk	372
7 kk	466	7 kk	418	7 kk	370
8 kk	464	8 kk	416	8 kk	368
9 kk	462	9 kk	414	9 kk	366
10 kk	460	10 kk	412	10 kk	364
11 kk	458	11 kk	410	11 kk	362
61 v	456	63 v	408	65 v	360
1 kk	454	1 kk	406		
2 kk	452	2 kk	404		
3 kk	450	3 kk	402		
4 kk	448	4 kk	400	-	
5 kk	446	5 kk	398		
6 kk	444	6 kk	396		
7 kk	442	7 kk	394		
8 kk	440	8 kk	392		
9 kk	438	9 kk	390		
10 kk	436	10 kk	388		
11 kk	434	11 kk	386		

Vanhuuseläkettä maksetaan sitä seuraavan kuukauden alusta, jona vakuutettu on tullut oikeutetuksi eläkkeen saamiseen. Eläkettä voidaan maksaa takautuvasti siten kuin lisäeläkkeiden takautuvasta maksamisesta laissa säädetään.

- 16 §** Täysi vanhuuseläke on 66 prosenttia vakuutetun 14 §:n mukaan määrätystä eläkepalkasta. Vanhuuseläkettä ei koroteta sen perusteella, että eläke on alkanut myöhemmästä ajankohdasta kuin sen kuukauden alusta, joka seuraa eläkeiän täyttämistä.

OSAVANHUUSELÄKE

- 17 §** Vakuutetulla on oikeus saada osavanhuuseläkettä, mikäli hän on täyttänyt 55 vuotta ja työsuhde osakkaaseen on päättynyt.

Osavanhuuseläkettä maksetaan sitä seuraavan kuukauden alusta, jona vakuutettu on tullut oikeutetuksi eläkkeen saamiseen, kuitenkin aikaisintaan sen kuukauden alusta, joka lähinnä seuraa eläkkeen hakemista.

Osavanhuuseläkkeen määrä prosentteina 15 §:n ja 16 §:n mukaisesti määritellystä vanhuuseläkkeen määrästä saadaan kaavasta:

$$100 \times (t - n) / (t + n)$$

missä

t = kertyneet vakuutuskuukaudet

n = aika kuukausina, jonka vakuutettuna olon vielä olisi pitänyt jatkua yhdenjaksosaisesti ennen 15 §:n mukaisen vanhuuseläkeoikeuden alkamista.

- 18 §** Poistettu

VARHAISELÄKE

- 19 §** 55 vuotta täytäneellä vakuutetulla, jolle on kertynyt vähintään 300 vakuutuskuukautta ja jonka työsuhde osakkaaseen on päättymässä taloudellisista ja tuotannollisista syistä, on oikeus varhaiseläkkeeseen. Eläkepäättöstä tehtäessä on oltava käytettävissä osakkaan lausunto työn loppumisesta.

Varhaiseläkettä maksetaan sitä seuraavan kuukauden alusta, jona vakuutettu on tullut oikeutetuksi eläkkeen saamiseen, kuitenkin aikaisintaan sen kuukauden alusta, joka lähinnä seuraa eläkkeen hakemista.

20 §

Mikäli vakuutuskuukausia on varhaiseläkkeelle jääntiajankohtaan mennessä karttunut vähintään 360 kappaletta, varhaiseläke on täysi eli 66 % sääntöjen 14 §:n mukaan määräytyvästä eläkepalkasta. Mikäli vakuutuskuukausia on kertynyt vähemmän kuin 360, eläkeprosentti on vakuutuskuukausien osoittama 360-osa 66 %:sta. Tämä eläkkeen laskentasääntö koskee niitä vakuutettuja, joiden vakuutettuna olo on alkanut 1.1.1975 tai sitä ennen.

Mikäli vakuutettuna olo on alkanut 1.1.1975 jälkeen ja vakuutettu on täyttänyt 60 vuotta eläkkeelle jääntiajankohtaan mennessä, tämän pykälän 1 momentin mukaisesta eläkeprosentista vähennetään $1/12 \times 0,7$ %-yksikköä jokaista sellaista kalenterikuukautta kohti, joka on eläkkeen alkamiskuukauden alun ja vakuutetun 15 §:n mukaisen vanhuuseläkeiän välissä.

Mikäli vakuutettuna olo on alkanut 1.1.1975 jälkeen ja vakuutettu ei ole täyttänyt 60 vuotta eläkkeelle jäädessään, tämän pykälän 1 momentin mukaisesta eläkeprosentista vähennetään $1/12 \times 0,3$ %-yksikköä jokaista sellaista kalenterikuukautta kohti, joka on eläkkeen alkamisen ja sen kuukauden lopun välissä, jona kuukautena vakuutettu täyttää 60 vuotta. Lisäksi eläkeprosentista vähennetään $1/12 \times 0,7$ %-yksikköä jokaista sellaista kalenterikuukautta kohti, joka on vakuutetun 60-vuotispäivää seuraavan kuukauden alusta vakuutetun 15 §:n mukaiseen vanhuuseläkeikään.

Tämän pykälän mukainen varhaiseläke myönnetään siihen saakka, kun henkilö täyttää omaan vakuutettuna oloonsa perustuvan vanhuuseläkeikänsä, mikäli se on alle henkilön TyEL 11 §:ssä säädetyn alimman vanhuuseläkeiän. Tällöin varhaiseläke muutetaan 32 §:n 1 momentin mukaisesti vanhuuseläkkeeksi ja näiden sääntöjen 29 §:n mukainen eläkkeen rajoittaminen tehdään henkilön TyEL 11 §:ssä säädettyssä alimmassa vanhuuseläkeiässä kaikkien niiden 29 §:ssä lueteltujen etuuksien kanssa, joita henkilö saa tai joita henkilöllä olisi ikänsä puolesta oikeus saada. Mikäli vanhuuseläkeikä on sama tai korkeampi kuin henkilön TyEL 11 §:n mukainen alin vanhuuseläkeikä, varhaiseläke myönnetään sen kuukauden loppuun saakka, jolloin henkilö täyttää edellä mainitun TyEL:n mukaisen eläkeiän. Tällöin näiden sääntöjen 29 §:n mukainen eläkkeen rajoittaminen tehdään henkilön TyEL 11 §:ssä säädettyssä alimmassa vanhuuseläkeiässä kaikkien niiden 29 §:ssä lueteltujen etuuksien kanssa, joita henkilö saa tai joita henkilöllä olisi ikänsä puolesta oikeus saada. Näin rajoitettua varhaiseläkettä jatketaan siihen saakka, että henkilön vanhuuseläkeikä täyttyy ja tällöin varhaiseläke muutetaan 32 § 1 momentin mukaisesti vanhuuseläkkeeksi.

Mikäli varhaiseläke on alkanut 1.1.2017 tai sitä ennen, ja henkilön omaan vakuutettuna oloon perustuva vanhuuseläkeikä on alle 63 vuotta, varhaiseläke muutetaan 32 §:n 1 momentin mukaisesti vanhuuseläkkeeksi näiden sääntöjen mukaisessa vanhuuseläkeiässä. Tällöin näiden sääntöjen 29 §:n mukainen eläkkeen rajoittaminen tehdään 63 vuoden iässä, jolloin henkilöllä on oikeus saada TyEL:n muuttamisesta annetun lain voimaantulon (71/2016) 8 §:n perusteella myönnetty vanhuuseläke. Mikäli varhaiseläke on alkanut 1.1.2017 tai sitä ennen ja henkilön omaan vakuutettuna oloon perustuva vanhuuseläkeikä on sama tai korkeampi kuin 63 vuotta, tehdään näiden sääntöjen 29 §:n mukainen eläkkeen rajoittaminen 63 vuoden iässä kaikkien niiden 29 §:ssä lueteltujen etuuksien kanssa, joita henkilö saa tai joita henkilöllä olisi ikänsä puolesta oikeus saada. Näin rajoitettua varhaiseläkettä jatketaan siihen saakka, kun henkilön vanhuuseläkeikä täyttyy ja tällöin varhaiseläke muutetaan 32 §:n 1 momentin mukaisesti vanhuuseläkkeeksi.

Mikäli henkilölle tulee oikeus saada jotain näiden sääntöjen 29 §:n 2 momentissa tarkoitettua etuutta ennen kuin hän on täyttänyt TyEL 11 §:ssä säädetyn alimman vanhuuseläkeiän, tehdään hänen maksettavaan eläke-etuuteen 29 §:n mukainen rajoittaminen

Varhaiseläkkeensaaja on velvollinen ilmoittamaan Keskon Eläkekassalle sellaisista muutoksistaan terveydentilassaan, jotka saattaisivat oikeuttaa TyEL:n 35 §:n mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen.

Myönnettäessä Eläkekassan eläke myöhemmin uuden eläketapahtuman johdosta varhaiseläkkeellä oloaika otetaan huomioon vakuutuskuukausia laskettaessa. Tämän pykälän 2 ja 3 momenteissa määritellyt eläkeprosentin alenemat kuitenkin jäävät voimaan myös uuden eläkkeen tasoa määriteltäessä.

TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKE

21 § Oikeus saada työkyvyttömyyseläkettä on vakuutetulla, jolla on oikeus saada TyEL:n 35 §:n mukaan myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä tai TyEL:n 44 §:n perusteella kuntoutustukena myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä tai TyEL:n 53 a §:n perusteella myönnettyä työuraeläkettä. Oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen on niin ikään henkilöllä, jolle myönnetään työkyvyttömyyseläke sellaisen työkyvyttömyyden perusteella, joka on alkanut ennen kuin kuntoutusrahakauden päättymisestä on kulunut kaksi vuotta ja joka välittömästi ennen hänelle annettua kuntoutuksen alkamista on ollut Eläkekassassa vakuutettuna. Oikeutta työkyvyttömyyseläkkeeseen ei kuitenkaan ole henkilöllä, joka on täyttänyt 15 §:ssä mainitun eläkeiän. Jos vakuutetun työkyky on alentunut vähintään 30 prosenttia, mutta ei TyEL 35 §:n 1 momentissa tai TyEL 44 §:n 2 momentissa määritellyllä tavalla täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen tai kuntoutustukeen oikeuttavassa määrin eli 60 prosentilla, työkyvyttömyyseläke myönnetään alennettuna.

Jos vakuutetulla on oikeus saada TyEL:n mukaista työkyvyttömyyseläkettä, eläkkeen maksaminen alkaa samanaikaisesti kuin TyEL:n mukaisen eläkkeen maksaminen. Muussa tapauksessa eläkkeen maksaminen alkaa sairastumista seuraavan kuukauden alusta, aikaisintaan kuitenkin sairausajan palkan maksamisen päätyttyä. Työkyvyttömyyseläkettä ei makseta taannehtivasti 12 kuukautta pidemmältä ajalta siitä, kun henkilö on saanut tietää eläkeoikeudesta. Eläkettä ei kuitenkaan suoriteta takautuvasti eläkkeen hakemista edeltänyttä 10 vuotta pidemmältä ajalta.

22 § Täysi työkyvyttömyyseläke on yhtä suuri kuin se vanhuuseläke, johon vakuutetulla olisi oikeus, jos hän 14 §:n mukaisen palkan pysyessä muuttumattomana olisi yhtäjaksoisesti eläkeikään saakka ollut osakkaan palveluksessa. Mikäli vakuutettuna olo on alkanut 1.1.1975 jälkeen, eläkeprosenttia määriteltäessä otetaan alentavana tekijänä huomioon sääntöjen 20 §:n 2 ja 3 momenttien mukaisesti lasketut %-yksikköalennemat. Kuitenkin ko. pykälän 3 momentin mukaista $1/12 \times 0,3$ %-yksikön kuukausialennemaa sovelletaan alkavaksi aikaisintaan sen kuukauden lopusta, jonka aikana vakuutettu täyttää 50 vuotta, vaikka työkyvyttömyys alkaisikin ennen tätä.

Alennettu työkyvyttömyyseläke on puolet edellä 1 momentissa määritellystä täydestä eläkkeestä.

Jos alennetun työkyvyttömyyseläkkeensaaja on täyttänyt 55 vuotta ja hänelle on kertynyt vakuutuskuukausia vähintään 360 eläkkeen myöntämishetkellä, voidaan eläke kuitenkin myöntää kaksinkertaisena.

Mikäli henkilöllä on maksussa alennettu työkyvyttömyyseläke kaksinkertaisena, hän on velvollinen ilmoittamaan Keskon Eläkekassalle sellaisista muutoksista terveydentilassaan, jotka saattaisivat oikeuttaa TyEL:n 35 §:n mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen tai TyEL:n 44 §:n mukaiseen kuntoutustukeen.

PERHE-ELÄKE

23 § Perhe-eläkkeeseen on oikeus vakuutetun tai eläkkeensaajan kuoltua sellaisella leskellä, joka oli avioliitossa edunjättäjän kanssa tai alle 18-vuotiaille lapsilla, joilla on oikeus TyEL:n 54 §:n mukaiseen perhe-eläkkeeseen sen saman työsuhteen perusteella kuin mihin vakuutettuna olo on perustunut. TyEL 57 §:n määritellyllä edunjättäjän entisellä puolisoilla ei ole oikeutta leskeneläkkeeseen. Perhe-eläkeoikeutta ei ole TyEL 54 §:n 4 momentin tilanteessa.

Perhe-eläkkeen edunsaajat ja perhe-eläkkeen määrä määräytyvät 31.12.2021 voimassa olleen TyEL:n ja TyEL:n 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa sekä mainitun pykälän 2 momentissa

mainittujen lakien mukaisesti.

Eläkekassan sääntöjen 28 a §:n mukainen vapaakirja tai siihen perustuva eläke oikeuttaa perhe-eläkkeeseen. Eläkekassan sääntöjen 27 §:n 3 momentin mukaiseen vapaakirjaan perustuva eläke tai eläkeoikeus ei oikeuta perhe-eläkkeeseen.

23 a §

Sen estämättä, mitä TyEL 56 §:ssä säädetään, maksetaan lapseneläkkeeseen oikeutetulle lapselle lapseneläkettä kuitenkin vähintään kahden vuoden ajan.

Perhe-eläkettä maksetaan enintään sen kalenterikuukauden loppuun, jona edunsaaja kuolee.

23 b §

Mikäli alle 50-vuotias leski solmii uuden avioliiton, oikeus leskeneläkkeen saamiseen lakkaa avioliiton solmimista seuraavan kuukauden alusta. Leskelle maksetaan tällöin kertasuorituksen määrä, joka on yhtä suuri kuin hänen leskeneläkkeensä määrä olisi ollut kolmen vuoden ajalta. Kertasuorituksen perusteena käytetään viimeksi maksettua 24 c §:n mukaisesti määriteltä kuukausieläkettä.

23 c §

Mikäli 23 §:n 1 momentissa tarkoitettu edunjättäjä 65 vuotta täytettyään on solminut avioliiton ja kuolee avioliiton viiden ensimmäisen vuoden aikana, ei hänen leskelleen makseta leskeneläkettä. Mikäli mainittu viiden vuoden avioliiton kestoedellytys täyttyy, edellytyksenä leskeneläkkeen saannille on lisäksi kuitenkin se, että avioliitto on solmittu ennen 1.7.1990.

Mikäli 23 §:n 1 momentissa tarkoitettu edunjättäjä on solminut avioliiton ollessaan työkyvyttömyyseläkkeellä täyden työkyvyttömyyden perusteella tai hän on avioliiton solmimishetkestä kuolemaansa saakka ollut täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavassa määrin työkyvyttö, vaikka eläkettä ei ole vielä maksettukaan, leskellä ei ole oikeutta leskeneläkkeeseen tämän pykälän perusteella.

24 §

Perhe-eläkkeen suuruus määräytyy vakuutetun kuolinhetkellä näiden sääntöjen 22 §:n 1 momentin mukaisesti määritellyn täyden työkyvyttömyyseläkkeen perusteella.

Jos edunjättäjä sai kuolinhetkellä vanhuus-, osavanhuus-, tai työkyvyttömyyseläkettä, perhe-eläke määräytyy edunjättäjän eläkkeen perusteella. Mikäli edunjättäjä sai 21 §:n mukaista alennettua työkyvyttömyyseläkettä 22 §:n 2 momentin mukaisesti puolena täydestä, perhe-eläke määräytyy näiden sääntöjen 22 §:n 1 momentin mukaisesti määritellyn täyden työkyvyttömyyseläkkeen mukaisesti. Mikäli edunjättäjä sai 31.12.2016 voimassa olleiden sääntöjen 18 §:n mukaista osa-aikaeläkettä, perhe-eläke määräytyy sääntöjen 22 §:n 1 momentin mukaisesti täydestä työkyvyttömyyseläkkeestä, jota edunjättäjä olisi saanut kuolinhetkellään.

Mikäli edunjättäjä sai kuolinhetkellä varhaiseläkettä, perhe-eläke määräytyy tämän varhaiseläkkeen mukaisesti kuitenkin ottaen huomioon sääntöjen 20 §:n 7 momentissa määritellyllä tavalla varhaiseläkkeellä oloaikana mahdollisesti täydentyneet vakuutuskuukaudet kuolinkuukauden loppuun saakka.

24 a §

Leskeneläke määräytyy 24 §:ssä määritellystä edunjättäjän eläkkeestä seuraavilla jako-osuuksilla. Jako-osuus on 6/12 edunjättäjän eläkkeestä, jos edunsaajina on leski yksin tai leski ja yksi lapsi;

- 5/12 edunjättäjän eläkkeestä, jos edunsaajina on leski ja kaksi lasta;
- 3/12 edunjättäjän eläkkeestä, jos edunsaajina on leski ja kolme lasta; sekä
- 2/12 edunjättäjän eläkkeestä, jos edunsaajina on leski ja neljä tai useampia lapsia.

24 b §

Lapseneläkkeiden yhteismäärä määräytyy 24 §:ssä määritellystä edunjättäjän eläkkeestä seuraavilla jako-osuuksilla. Jako-osuus on

- 4/12 edunjättäjän eläkkeestä, jos lapsia on yksi;
- 7/12 edunjättäjän eläkkeestä, jos lapsia on kaksi;
- 9/12 edunjättäjän eläkkeestä, jos lapsia on kolme; sekä
- 10/12 edunjättäjän eläkkeestä, jos lapsia on neljä tai useampia.

24 c §

Perhe-eläke saadaan vähentämällä samaan työsuhteeseen perustuvasta, 24 a §:n ja 24 b §:n mukaisilla jako-osuuksilla lasketusta yhteiseuromäärästä TyEL 85 §:n 1 momentin ja TyEL 86 §:n mukaisesti määritellyt ja TyEL 92 §:n, 93 §:n ja 94 §:n mukaisesti vähennetyt, mutta ilman TyEL 88 §:n ja 89 §:n mukaista vähentämistä (eläkevähennys) lasketut euromäärät.

Jos saman edunjättäjän kuoleman johdosta edunsaajille myönnetään 29 §:n 2 momentin listassa mainittua muuta jatkuvaa korvausta vastaavaa perhe-eläkettä tai sitten perhe-eläkettä muiden työsuhteiden perusteella, kuin mitä tarkoitetaan vakuutettuna olo on oikeuttavalla työsuhteella edellä pykälissä 24 a § ja 24 b §, suoritetaan näiden etuuksien vähentäminen 3 momentin mukaisesti.

Jos sääntöjen pykälissä 24 a § ja 24 b § määriteltyjen sekä TyEL 85 §:n 1 momentin ja TyEL 86 §:n määriteltyjen samaan työsuhteeseen perustuvien lesken ja lasteneläkkeiden yhteismäärä lisättynä 29 §:n 2 momentin mukaisilla etuuksilla, kansaneläkelain mukaisella leskeneläkkeen ja lapseneläkkeen määrällä ylittää alla olevat rajat, vähennetään rajan ylittävä osa maksettavasta leskeneläkkeestä ja lasteneläkkeistä näiden keskinäisten euromäärien suhteessa. Rajat ovat prosentteja edunjättäjän sen työsuhteen eläkepalkasta, johon vakuutettuna olo perustuu.

Edunsaajat	Raja
– ainoastaan leski	33 %
– ainoastaan yksi lapsi	22 %
– ainoastaan kaksi lasta	38,5 %
– ainoastaan kolme lasta	49,5 %
– ainoastaan neljä tai useampi lapsi	55 %
– leski ja yksi lapsi	55 %
– leski ja kaksi tai useampi lapsi	66 %

Rajoitettaessa tämän pykälän 2 ja 3 momenteissa tarkoitettua perhe-eläkettä 29 §:n 2 momentissa tarkoitettua muut perhe-eläkkeet otetaan huomioon ilman ko. lain mahdollisesti säätelevää TyEL 88 ja 89 §:n mukaista vähentämistä (eläkevähennys).

Rajoitettaessa tämän pykälän 1, 2, 3 ja 4 momentin mukaista perhe-eläkettä, vähentävänä tekijänä maksettavassa eläkkeessä otetaan huomioon myös entiselle puolisolle mahdollisesti TyEL 85 §:n 2 momentin mukaisesti maksettavat leskeneläkkeet.

Lapseneläkkeiden yhteismäärä jaetaan tasan edunsaajina olevien lasten kesken.

Rajoitettaessa tämän pykälän mukaista perhe-eläkettä, eläkkeet ja korvaukset otetaan huomioon siten kuin edunsaajat ja perhe-eläkkeen määrä määräytyisivät 31.12.2021 voimassa olleiden TyEL:n ja TyEL 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa sekä mainitun pykälän 2 momentissa mainittujen lakien mukaisesti.

Eläkekassasta suoritettavan perhe-eläkkeen määrää ei tarkisteta, kun leskeneläke päättyy määräaikaisena TyEL 60 § 1 momentin 1 kohdan perusteella.

HAUTAUSAVUSTUS**25 §**

Hautausavustuksena Eläkekassa maksaa vakuutetun kuoltua 3 778,29 €.

Muuta eläkettä kuin perhe-eläkettä saavan henkilön kuollessa hautausavustuksen suuruus on 1 889,15 €. Hautausavustusta ei makseta sellaisen henkilön kuollessa, jolla on 28 §:n tai 28 a §:n mukainen vapaakirja tai siihen perustuva eläke.

Tässä pykälässä esitetyt euromäärät ovat vuoden 2004 tason mukaiset. Hautausavustusta korotetaan vuosittain TyEL 96 §:ssä määritellyn palkkakertoimen mukaisesti, ensimmäisen kerran 1.1.2005.

VAKUUTETUN EROAMINEN JA EROTTAMINEN

26 § Vakuutettu eroaa Eläkekassasta:

a)

kun hän ilmoittaa eroamisesta Eläkekassalle, taikka vakuutetun työnantajana oleva osakas lakkaa kuulumasta Eläkekassan toimintapiiriin kuitenkin siten, että vakuutettuna olo lakkaa sen kalenterikuukauden päättyessä, jonka aikana vakuutetun eroaminen tai osakkaan toimintapiiriin kuulumisen lakkaaminen tapahtui. Siinä tapauksessa, että Eläkekassassa vakuutettuna olo lakkaa työsuhteen päättymisen johdosta, on eroamisen edellytyksenä, ettei vakuutettu työsuhteen päättyessä ole eläkkeeseen oikeuttavassa määrin työkyvytön. Mikäli vakuutettu tuolloin on oikeutettu työkyvyttömyyseläkkeeseen, lakkaa hänen vakuutettuna olonsa työkyvyn palauduttua siinä määrin, ettei hänelle työkyvyttömyyden perusteella enää voida eläkettä myöntää tai

b)

kun hänelle on myönnetty Eläkekassasta eläke. Kuitenkin, mikäli on kyse TyEL 35 §:n 1 momentin mukaisesta osatyökyvyttömyyseläkkeestä, tai saman lain 31.12.2016 voimassa olleen 16 §:n mukaisesta osa-aikaeläkkeestä, tai alennetusta työkyvyttömyyseläkkeestä maksettuna puolikkaan suuruisena täydestä ja työsuhde näiden sääntöjen 4 §:n 1 momentin mukaisesti määriteltyn osakkaaseen edelleen jatkuu, niin vakuutettuna olo ja vakuutetun vakuutusmaksujen perintä sen hetkisen palkan mukaisesta palkasta jatkuu.

Vakuutetulla on oikeus erota Eläkekassasta, mikäli hän on täysin työkykyinen. Eroa on haettava kirjallisesti. Hakemukseen tulee sisältyä terveydentilaa koskeva lääkärinlausunto. Vakuutettuna olo päättyy kuuden kuukauden kuluessa siitä päivästä, kun eroamista koskeva hallituksen päätös on tehty. Hallitus voi erottaa vakuutetun, joka vilpillisesti tai huolimattomuudesta on ilmoittanut väärin tai jättänyt ilmoittamatta jonkin seikan, jolla on merkitystä ratkottaessa vakuutettuna olon, maksun määräämisen tai eläkkeensaantioikeuden edellytyksiä.

Erottamista koskeva päätös, jotta se olisi pätevä, on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun erottamisperusteena olevan seikan on katsottava tulleen hallituksen tietoon.

Eläkekassan vastuu eronneen vakuutetun osalta päättyy eroamiskuukauden viimeisenä päivänä.

ERONNEEN VAKUUTETUN OIKEUDET

27 § Eronneella vakuutetulla tarkoitetaan henkilöä, jonka vakuutettuna olo on päätynyt ennen eläkeoikeuden alkamista.

Eläkekassasta eronneelle vakuutetulle voidaan maksaa takaisin hänen suorittamansa vakuutusmaksut sekä niille vuotuista korkoa täysiltä kalenterikuukausilta Eläkekassan laskuperustekoron mukaisesti.

Eläkekassasta eronnut vakuutettu voi säilyttää eläkeoikeuksistaan osan ottamalla 28 §:n mukaisen vapaakirjan, joka sisältää oikeuden vanhuuseläkkeeseen 65 vuoden iässä ja oikeuden työkyvyttömyyseläkkeeseen, kun hän on tullut TyEL 35 §:n mukaisesti työkyvyttömäksi täyteen eläkkeeseen oikeuttavassa määrin. Vapaakirjan saanut henkilö ei kuitenkaan ole näiden sääntöjen tarkoittama vakuutettu.

VAPAAKIRJAN EHDOT JA PERUSTEET

28 § Vapaakirjaeläkkeen vakuutettu määrä vapaakirjan muodostumisvuonna lasketaan kaavasta

$$t \times e / (t + n)$$

missä:

- t = kertyneet vakuutuskuukaudet
n = aika kuukausina, jonka vakuutettuna olon vielä olisi pitänyt jatkua yhdenjaksoisesti ennen vanhuuseläkeoikeuden alkamista
e = eläkkeen määrä laskettuna kuten työkyvyttömyyseläke soveltaen 15 §:n, 16 §:n ja 29 §:n säädöksiä, jolloin huomioon otetaan jo muut muodostuneet vapaakirjat

Vapaakirjaeläkkeen määrää muutetaan sen muodostumisen jälkeen vuosittain TyEL 96 §:ssä määritellyllä palkkakertoimella. Vapaakirjan mukaista eläkettä laskettaessa vähennetään TyEL-eläke sellaisenaan ilman TyEL 82 §:n mukaista elinaikakertoimen alennusta eli elinaikakertoimen alennusta ei kompensoida vapaakirjaeläkkeessä.

Vapaakirjan nojalla myönnettyä eläkettä korotetaan sen alkamisen jälkeen kuten muitakin eläkkeitä.

Vapaakirjan asemesta on eronnut vakuutettu oikeutettu saamaan takaisin suorittamansa vakuutetun vakuutusmaksut korkoineen 27 §:n 2 momentin mukaisesti.

Vapaakirjaeläkkeen on vastattava vähintään sitä määrää, joka vakuutetulle erotessa olisi voitu palauttaa rahana. Sanottu vastaavuus todetaan vapaakirjan muodostumisen hetkellä vahvistettuja laskuperusteita käyttäen.

Jos henkilö, jolla on vapaakirja, tulee uudelleen Eläkekassassa vakuutetuksi, on hän oikeutettu, mikäli hän täyttää näiden sääntöjen 9 §:n mukaisen terveysehdon, vuoden sisällä vakuutetuksi tulostaan liittymään vakuutetuksi, ei kuitenkaan, jos vanhuuseläkkeen alkamiseen on jäljellä vähemmän kuin viisi vuotta.

Jos vapaakirjan saanut henkilö on liittynyt uudelleen vakuutetuksi, hänen on luovutettava vapaakirjansa Eläkekassalle. Hänen eläkeoikeutensa määräytyy näiden sääntöjen muiden pykälien mukaisesti kuitenkin niin, että vapaakirjaa muodostettaessa huomioon otetut vakuutuskuukaudet luetaan vakuutetun vakuutuskuukausiksi.

Mikäli 27 §:n 2 momentissa mainittu henkilö palaa Eläkekassassa vakuutetuksi uudelleen ennen kuin yksi vuosi on kulunut vakuutettuna olon päättymisestä ja näiden sääntöjen 9 §:n mukainen terveysehto toteutuu, hän on oikeutettu, suorittamalla 27 §:n 2 momentissa mainitun palautetun määrän korkoineen Eläkekassalle takaisin, lukemaan hyväkseen sen määrän vakuutuskuukausia, joita hänelle oli aiemmasta vakuutettuna olosta kertynyt. Siltä vakuutettuna olon ajalta, jolta vakuutetun vakuutusmaksut on palautettu, ei henkilöllä myöhemmin ole oikeutta eläke-etuihin.

28 a §

Jos vakuutetun työsuhde osakkaaseen päättyy yritysjärjestelyjen, liiketoiminnan muutosten tai muiden näihin rinnastettavien syiden vuoksi ennen eläkkeeseen oikeuttavaa tapahtumaa ja vakuutetun työnantajana toimiva osakas sitä puoltaa, vakuutettu ja hänen edunsaajansa säilyttävät oikeuden 15 §:n mukaiseen vanhuuseläkkeeseen mainitussa sääntökohdassa tarkoitettussa eläkeiässä, 21 §:n mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen täyden työkyvyttömyyden perusteella ja 23 §:n mukaiseen perhe-eläkkeeseen saamalla vapaakirjan, jonka eläkemäärä lasketaan 2 – 5 momentin mukaisesti. Vapaakirjan mukaista eläkettä laskettaessa vähennetään TyEL eläke sellaisenaan ilman TyEL 82 §:n mukaista elinaikakertoimen alennusta, eli elinaikakertoimen alennusta ei kompensoida vapaakirjaeläkkeessä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun vanhuuseläkkeen määrää laskettaessa määrätään ensin se vanhuuseläke, jonka vakuutettu 15 §:n mukaiseen eläkeikään asti palveltuaan olisi saanut. Eläkettä määrättäessä käytetään eroamishetkeä vastaavaa 14 §:n mukaista eläkepalkkaa. Näin saatu eläke rajoitetaan 29 §:n mukaisesti. Rajoitettavat eläkkeet otetaan huomioon sen määräisinä kuin ne olisivat karttuneet 15 §:n mukaiseen eläkeikään mennessä. Näin rajoitettu eläke kerrotaan vakuutetun eläkkeeseen oikeuttavien vakuutuskuukausien ja 15 §:n mukaiseen eläkeikään asti laskettujen kuukausien suhteella.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun työkyvyttömyyseläkkeen määrä lasketaan siten kuin vakuutettu olisi tullut työkyvyttömäksi eroamishetkellä. Eläkettä määrättäessä käytetään eroamis-

hetkeä vastaavaa 14 §:n mukaista eläkepalkkaa. Näin saatu eläke rajoitetaan 29 §:n mukaisesti. Rajoitettavat eläkkeet otetaan huomioon sen määräisinä kuin ne olisivat henkilön tullessa työkyvyttömäksi eroamishetkellä. Näin rajoitettu eläke kerrotaan vakuutetun eläkkeeseen eroamishetkeen mennessä kertyneiden vakuutuskuukausien ja 15 §:n mukaiseen eläkeikään asti laskettujen kuukausien suhteella.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun perhe-eläkkeen määrä leskelle ja vähintään kahdelle lapselle on työkyvyttömyyseläkevapaakirjan suuruinen. Eläke jakaantuu edunsaajien kesken 24 a - 24 c §:issä määrättyllä tavalla.

Muilta osin tämän pykälän tarkoittamaan vapaakirjaan ja eläkkeiden ja etuuksien yhteensovittukseen noudatetaan soveltuvin osin näiden sääntöjen määräyksiä.

RAJOITTAMINEN

29 §

Vanhuus-, osavanhuus-, varhais- tai työkyvyttömyyseläkkeestä vähennetään lakisääteisestä työeläkkeestä suoritettava samaan työsuhteeseen perustuva eläke. Eläkkeet otetaan huomioon ilman TyEL:n muuttamisesta annetun lain voimaantulolain (71/2016) 8 §:n 4 momentin mukaista ja TyEL:n 16 §:n 2 momentin mukaista varhennusvähennystä.

Jos vanhuus-, osavanhuus-, varhais- tai työkyvyttömyyseläkkeensaaja saa, tai hänellä olisi ikänsä puolesta oikeus saada

- TyEL 3 §:n tarkoitettua eläkettä;
- muuta omaan työ- tai virkasuhteeseen perustuvaa eläkettä tai korvausta;
- eläkettä, joka on karttunut lain "valtion varoista suoritettavasta eläkkeen kartumisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta" mukaisesti;
- työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) mukaista päivärahaa, tapaturmaeläkettä ja kuntoutusrahaa;
- liikennevakuutuslain (460/2016) nojalla myönnettyä omaan vammaan perustuvaa jatkuvaa korvausta;
- liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) nojalla myönnettyä ansionmenetyskorvausta;
- potilasvakuutuslain (948/2019) perusteella myönnettyä, omaan vammaan perustuvaa ansionmenetyskorvausta ja eläkettä;
- raideliikennevastuulain (113/1999) mukaan korvattavaan vahinkotapahtumaan perustuva korvausta siltä osin kuin korvaus maksetaan henkilölle itselleen tai hänen sijaansa tulleelle taholle tai
- sotilasvammalain (404/1948) nojalla myönnettyä elinkorkoa ja

jos kaikkien näiden eläkkeiden ja korvausten yhteismäärä on suurempi kuin 66 prosenttia 14 §:n mukaisesta eläkepalkasta, niin ylittävä osa vähennetään eläkkeestä. Alennettua työkyvyttömyyseläkettä myönnettäessä rajana on 66 %:n sijasta 33 %, ellei sääntöjen 22 §:n 3 momentista muuta johdu.

Eläkkeet ja korvaukset otetaan huomioon ilman TyEL:n muuttamisesta annetun lain voimaantulolain (71/2016) 8 §:n 4 momentin mukaista ja TyEL:n 16 §:n 2 momentin mukaista varhennusvähennystä.

Eläkkeet ja korvaukset otetaan huomioon siitä ajankohdasta lähtien, kun henkilö saa, tai hänellä olisi ikänsä puolesta oikeus saada mainittuja etuuksia ja viimeistään 63 vuoden iän täyttämistä lukien. Mikäli näiden sääntöjen 15 §:n mukainen vanhuuseläkeikä on korkeampi kuin 63 vuotta, eläkkeet ja korvaukset otetaan huomioon viimeistään, kun lisäeläketurvan mukainen eläke alkaa. Edellä tässä momentissa sanotusta poiketen rajoitettaessa näiden sääntöjen 19 §:n mukaista varhaiseläkettä eläkkeet ja korvaukset otetaan huomioon näiden sääntöjen 20 §:n mukaisesti.

Mikäli henkilön lakisääteiseen eläkkeeseen tehdään TyEL:n muuttamisesta annetun lain voimaantulolain (71/2016) 8 §:n 4 momentin mukainen varhennusvähennys ja hänen van-

huuseläkkeensä alkaa myöhemmin kuin 15 §:n mukaisen vanhuuseläkeiän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta, rajoitushetki siirtyy 63 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta yhtä monta kuukautta kuin henkilö on lykännyt eläkkeelle jäämistä 15 §:n mukaisen vanhuuseläkeiän täyttämistä seuraavan kuukauden alkua myöhemmäksi. Lisäeläke rajoitetaan kuitenkin viimeistään TyEL:n 11 §:n mukaisessa alimmassa lakisääteisessä vanhuuseläkeissä. Mikäli henkilön näiden sääntöjen 15 §:n mukainen vanhuuseläkeikä on korkeampi kuin 63 vuotta, lisäeläke rajoitetaan lisäeläkkeen alkaessa.

Jos henkilö siirtyy eläkkeelle myöhemmin kuin 15 §:n mukaisen vanhuuseläkeiän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta, 1.1.2017 jälkeiseltä ajalta eläkeiän täyttämiskuukauden jälkeen karttunutta lakisääteistä eläkettä ei oteta huomioon tämän pykälän 1 ja 2 momentin mukaisessa rajoittamisessa. Kuitenkin 15 §:n mukaisen vanhuuseläkeiän täyttämiskuukauden jälkeen karttuneesta lakisääteisestä eläkkeestä otetaan huomioon tämän pykälän 2 momentin mukaista rajoitusta tehtäessä se osa, joka ylittää 2 momentin mukaisen lakisääteiseen eläkkeeseen tehdyn TyEL:n muuttamisesta annetun lain voimaantulon (71/2016) 8 §:n 4 momentin mukaisen varhennusvähennyksen suuruuden.

Kuitenkin maksettavan vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeen pääoma-arvon eläkkeen myöntämishetkellä, laskettuna Eläkekassan laskuperusteiden mukaan, tulee olla vähintään yhtä suuri kuin 27 §:n nojalla laskettu takaisin maksettava määrä.

30 §

Eläkkeiden rajoittaminen suoritetaan uudelleen, jos eläkkeensaajalle tulee oikeus saada jokin näiden sääntöjen 29 §:n 2 momentissa tarkoitettua eläkettä tai tällaisen jo maksussa olevan eläkkeen muuttuessa, ei kuitenkaan silloin, kun työkyvyttömyyseläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi eläkkeen määrään vaikuttavien perusteiden sen johdosta muuttumatta.

Eläkekassasta suoritettavan eläkkeen määrää ei myöskään vähennetä, kun jonkin 29 §:n 2 momentissa mainitun etuuden määrää palkkatason muutosten tai siihen verrattavan muun syyn johdosta korotetaan.

INDEKSI

31 §

Maksussa olevien eläkkeiden määriä muutetaan TyEL:n työeläkeindeksin TyEL 98 §:n mukaisesti. Sääntöjen 21 §:n sekä pykälien 28 § ja 28 a § mukaisiin työkyvyttömyyseläkkeisiin sekä pykälän 23 § mukaiseen perhe-eläkkeeseen sovelletaan TyEL 81 §:n ja 84 §:n mukaista kertakorotusta.

TyEL:n palkkakerrointa (TyEL 96 §) käytetään 14 §:n 1 momentin mukaista eläkepalkkaa laskettaessa, 25 §:n mukaisten hautausavustusten määrien muutoksiin, 28 §:n ja 28 a §:n mukaisiin vapaakirjoihin sekä 32 §:n 4 momentissa määriteltyyn eläkepalkan laskentaan.

MUUTOKSET

32 §

Työkyvyttömyys- tai täyden varhaiseläkkeensaajan täytettyä 15 §:n 2 momentissa mainitun eläkeiän tai TyEL:n vanhuuseläkeiän muutetaan hänen eläkkeensä samansuuruiseksi vanhuuseläkkeeksi hakemuksetta.

Sääntöjen 22 §:n mukaisen alennetun työkyvyttömyyseläkkeen, joka on ollut maksussa puolikkaan suuruisena täydestä, muuttuessa vanhuuseläkkeeksi eläkkeen määrä ei muutu. Kuitenkin mikäli eläkkeelle jäätiajankohtaan mennessä on karttunut vakuutuskuukausia yli 180 mutta alle 300, vanhuuseläkkeen määrä on tämä eläkkeelle jäätiajankohtaan mennessä karttuneiden vakuutuskuukausien osoittama 360-osa täydestä eläkkeestä. Maksettavaan eläkkeeseen sovelletaan 29 §:n mukaisia rajoitussäännöksiä.

Mikäli osa-aikaeläkkeellä olevalle henkilölle myönnetään sääntöjen 15 §:n mukainen vanhuuseläke, 17 §:n mukainen osavanhuuseläke, 19 §:n mukainen varhaiseläke, 27 §:n ja 28 a §:n mukainen vapaakirja tai 21 §:n mukainen työkyvyttömyyseläke tai hänen kuolemansa jälkeen edunsaajana olevalle leskelle tai lapsille 23 §:n mukainen perhe-eläke, eläkkeen määrä lasketaan samalla tavalla kuin kyseessä oleva eläke laskettaisiin, mikäli osa-aikaeläkkeellä oleva olisi jatkanut tähän eläketapahtumaan saakka sen työajan puitteissa, mikä hänellä oli ennen osa-aikaeläkkeen alkamista. Eläkepalkkana käytetään sitä

sääntöjen 31 § 2 momentin mukaisesti korjattua eläkepalkkaa, mikä oli eläkepalkkana osa-aikaeläkkeen suuruutta määriteltäessä.

Palkka osa-aikatyössä saattaa nousta enemmän kuin vastaava eläkepalkan osa sääntöjen 14 §:n mukaisesti korjattuna. Tämän vuoksi tehdään myös laskelma, jossa osa-aikatyön palkka vuosittain lasketaan yhteen sen sääntöjen 31 §:n 2 momentin mukaisesti korjatun eläkepalkan osan kanssa, joka oli laskettu eläkepalkaksi osa-aikaeläkettä määrättäessä ja joka osa vastasi hänen poisjäänyttä ansiotaan. Näin muodostuneesta palkkasarjasta muodostetaan laskentasääntöjen mukaan toinen eläkepalkka. Mikäli tämä eläkepalkka on korkeampi kuin tämän pykälän 3 momentin mukainen eläkepalkka, käytetään sitä eläkepalkkana.

33 § Jos perhe-eläkkeen edunsaajien lukumäärässä tapahtuu muutoksia, perhe-eläkkeen määrä ja sen jakautuminen edunsaajien kesken tarkistetaan muutosta seuraavan maksukauden alusta hakemusta.

Leski, holhooja tai muu henkilö, jolle lapsen eläkkeet maksetaan, on velvollinen, jos joku lapsista kuolee, heti lähettämään siitä ilmoituksen Eläkekassalle.

ELÄKKEIDEN HAKEMINEN JA MAKSAMINEN

34 § Eläkettä on haettava kirjallisella hakemuksella, johon on liitettävä selvitys eläkkeen saantioikeudesta:

- Eläkettä on haettava vuoden kuluessa siitä, kun vakuutettu, vapaakirjan saanut tai muu edunsaaja on saanut tietää näiden sääntöjen mukaisesta lisäeläkeoikeudesta.
- Eläkettä on joka tapauksessa haettava kymmenen vuoden kuluessa eläkeoikeuden alkamisesta. Jos eläkettä ei ole haettu em. määräajassa, hakija menettää oikeutensa eläkkeeseen.
- Hautausavustusta on haettava vuoden kuluessa kuolemantapauksesta.

Työkyvyttömyyseläkettä haettaessa on esitettävä B-lääkärinlausunto, vaadittaessa erikoislääkäriltä saatu lausunto, työkyvyttömyydestä ja sen määrästä.

Pykälän 28 § ja 28 a § mukaisia vapaakirjoja haetaan kirjallisella hakemuksella.

35 § Sääntöjen mukaiset vanhuus-, osavanhuus-, osa-aika-, varhais-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeet maksetaan kuukausittain etukäteen eläkkeensaajan ilmoittamalle Suomessa toimivan rahalaitoksen tilille. Eläkkeet maksetaan pyynnöstä eläkkeensaajan ETA-maassa olevalle tilille. Ennen 1.6.2023 muualla kuin Suomessa tai ETA-maassa sijaitsevalle tilille maksetun eläkkeen maksamista jatketaan kyseiselle tilille edellä mainitusta määräyksistä poiketen.

Eläkettä maksetaan enintään sen kuukauden loppuun, jona edunsaaja kuolee tai eläkkeen saantioikeus päättyy.

Jos näiden sääntöjen 4 §:n 1 momentin mukainen osakas voi järjestää varhaiseläkettä saavalle henkilölle työtä, joka vastaa hänen koulutustaan, ammattitaitoaan tai työkokemustaan, vaikuttaa tämä varhaiseläkkeen määrään ja saantioikeuteen. Eläkettä ei myönnetä tai sen suorittaminen lakkaa, jos uuden tehtävän ansio on vähintään yhtä suuri kuin se eläkepalkka, joka on ollut kyseessä olevan varhaiseläkkeen perusteena. Jos se on tätä pienempi, otetaan huomioon puolet uuden tehtävän ansiosta eläkettä vähentävänä tekijänä. Mikäli näin alennettu varhaiseläke ja uuden tehtävän ansio yhteensä ylittävät eläkepalkan, tämä ylittävä osa otetaan lisäksi huomioon eläkettä alentavana tekijänä.

Hautausavustus maksetaan kuolinpesälle.

36 § Eräntyneelle eläke-erälle suoritetaan viivästyskorotusta lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain 8 luvun 8 §:ssä säädetyn mukaisesti.

Jos eläkettä on maksettu enemmän kuin mihin sen saajalla on oikeus, aiheettomasti maksettu eläke on perittävä takaisin. Takaisinperinnästä voidaan luopua kokonaan tai osittain, jos takaisin perittävän määrä on vähäinen tai se katsotaan kohtuulliseksi tai liikaa maksettu eläke ei ole johtunut eläkkeen saajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä. Takaisinperintäpäätös on tehtävä viiden vuoden kuluessa eläkkeen maksupäivästä lukien.

Aiheettomasti maksettu eläke voidaan periä kuittaamalla se vastaisuudessa maksettavista eläke-eristä. Ilman eläkkeensaajan suostumusta kulloinkin maksettavasta eläke-erästä saa vähentää enintään kuudesosa ennakonpidätyksen jälkeisestä maksettavasta eläke-erästä. (LESKL 8. luku 11 §)

Eläkekassalla on oikeus maksaa kertasuorituksena etuus, joka on pienempi kuin kolmekymmentä euroa kuukaudessa tai etuudensaajan suostumuksella pienempi kuin sata euroa kuukaudessa. Finanssivalvonta antaa kertasuorituksen laskennasta määräyksen, jota noudatetaan, ellei muualla laissa toisin säädetä.

ERINÄISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

37 § Eläkekassan laskuperusteiden mukaan lasketusta kertamaksusta voi Eläkekassa ottaa vastuulleen vakuutetulle henkilölle suoritettavan määräsuuruisen eläkkeen.

Eläkekassa voi ottaa huolehtiakseen osakkaan myöntämän tai sopiman eläkkeen hoitamisen ehdolla, että osakkaat sitoutuvat suorittamaan Eläkekassalle tähän tarkoitukseen tarvittavat varat.

38 § Poistettu

39 § Jos vakuutettuna 1.1.1975 olleen henkilön kuollessa ei kuolinpesään jää eläkkeeseen oikeutettua leskeä tai lapsia, maksetaan kuolinpesälle vakuutetun vakuutusmaksut sekä niille vuotuista korkoa täysiltä kalenterivuosilta sosiaali- ja terveysministeriön vahvistaman laskuperustekorkoprosentin mukaan.

40 § Poistettu

41 § Poistettu

42 § Poistettu

43 § Poistettu

44 § Poistettu

45 § Poistettu

46 § Poistettu

KASSAN PURKAMINEN

47 § Eläkekassan asettamisesta selvitystilaan ja purkamisesta säädetään lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain (947/2021) 11 ja 12 luvuissa.

Jos Eläkekassalle jää varoja sen jälkeen, kun se on suorittanut velkansa ja täyttänyt kaikki muutkin sitoumuksensa, palautetaan jäljelle jääneet varat osakkaille niiden vastuuelkaa vastaavien osuuksien mukaisessa suhteessa.

VASTUUELKA

- 48 §** Eläkekassan vastuuvelan muodostavat laskuperusteiden mukaan laskettavat vakuutusmaksuvastuu sekä korvausvastuu.

VARARAHASTO

- 49 §** Eläkekassalla on vararahasto, jota kartutetaan lisäeläkesäätiöstä ja lisäeläkekassoista annetussa laissa säädetyllä tavalla.

EDUSTAJISTO JA HALLITUS

- 50 §** Eläkekassan hallintoelimiä ovat edustajisto ja hallitus.

EDUSTAJISTO

- 51 §** Ylin päätösvalta Eläkekassan asioissa on edustajistolla. Edustajiston toimikausi on neljä vuotta. Edustajistoon valitaan vaalilla 6 vakuutettujen edustajaa sekä heille 2 varajäsentä. Osakkaat nimittävät edustajistoon yhden edustajan ja hänelle varajäsenen. Edustajiston kokous on pidettävä Eläkekassan kotipaikassa. Tarvittaessa edustajistonkokoukseen saa osallistua puhelimitse, sähköpostitse tai muuta soveltuvaa sähköistä tiedonvälitysmenetelmää käyttäen. Hallitus päättää mikä edellä kuvatuista etäosallistumismahdollisuuksista on käytössä ja tämä mahdollisuus mainitaan kokouskutsussa. Edustajiston jäseniä kutsutaan näissä säännöissä edustajiksi paitsi, milloin asian selvyys niin vaatii, vakuutettujen edustajiksi ja osakkaitten edustajiksi. Valittavan vakuutettujen edustajan on oltava Eläkekassassa vakuutettu. Jos edustaja eroaa työsuhteestaan niin, että hän ei enää ole työsuhteessa näiden sääntöjen 4 §:n 1 momentissa määriteltyyn osakkaaseen tai eroaa vakuutettuna olosta työsuhteen jatkuessa, eroaa hän samalla myös edustajan tehtävästä.

Edustajisto vahvistaa tarvittaessa edustajiston jäsenille kohtuullisen kokouspalkkion ja matkakorvauksen määrän ja perusteet.

- 52 §** Vakuutettujen edustajat valitaan välittömällä ja suhteellisilla vaaleilla, joissa jokaisella vakuutetulla on yksi ääni. Tarkemmat määräykset vaalista annetaan erillisessä vaalijärjestyksessä, joka on sääntöjen liitteenä. Siinä on otettava huomioon seuraavaa:

1. Vakuutettujen edustajien vaalit toimitetaan kesäkuun 30 päivään mennessä.
2. Vaalia toimittamaan asettaa hallitus vähintään kolmijäsenisen vaalilautakunnan. Lautakunnan jäsenten, ei puheenjohtajan, tulee kuulua Eläkekassaan.
3. Vaaleissa käytetään yhden henkilön listoja.
4. Vaalikelpoinen on jokainen vakuutettu, joka on ollut vakuutettuna vaalilautakunnan ensimmäistä kokousta edeltävän kuukauden lopussa.
5. Kuusi eniten ääniä saanutta tulevat valituksi edustajiston jäseniksi ja lähinnä seuraavat kaksi heidän varajäsenikseen.

Edustajiston kokouksessa on kullakin vakuutettujen edustajalla yksi ääni. Edustajiston jäsen ei voi olla kokouksessa edustettuna asiamiehen välityksellä. Kokouksessa ei saa käyttää avustajaa.

Osakkaiden edustaja edustaa kokouksessa äänimäärää, joka vastaa läsnä olevien vakuutettujen edustajien yhteistä äänimäärää. Osakkaiden edustajan äänimäärä poikkeaa vakuutettuja edustavien jäsenten lukumäärästä, mikäli kaikki vakuutettujen edustajat eivät ole läsnä kokouksessa.

Osakkaiden yhteinen äänimäärä jakaantuu kokouksessa osakkaiden kesken heidän palveluksessaan edellisen vuoden lopussa olleiden Eläkekassassa vakuutettujen lukumäärien suhteessa.

53 § Varsinainen edustajiston kokous pidetään vuosittain viimeistään huhtikuussa (eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 3 luku 3 §).

Ylimääräinen edustajiston kokous on pidettävä, kun hallitus katsoo siihen olevan aihetta. Ylimääräinen edustajistonkokous on niin ikään pidettävä, jos vakuutetut ja osakkaat, joilla on vähintään yksi kymmenesosa äänioikeutettujen yhteenlasketusta äänimäärästä, tai edustajiston jäsenet, joiden äänimäärä on vähintään yksi kymmenesosa kaikkien edustajien äänimäärästä tai Finanssivalvonta taikka Eläkekassan tilintarkastaja sitä kirjallisesti vaatii ilmoittamansa asian käsittelyä varten.

54 § Varsinaisessa edustajiston kokouksessa:

1. esitetään tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus;
2. päätetään tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta;
3. päätetään vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle;
4. päätetään ylijäämän käyttämisestä tai alijäämän peittämisestä;
5. päätetään muista asioista, joihin edellisen toimintavuoden hallinto ja tilinpito antavat aihetta;
6. päätetään hallituksen puheenjohtajan ja muiden jäsenten sekä tilintarkastajien palkkiot;
7. toimitetaan hallituksen jäsenten toimikauden vaihtuessa hallituksen jäsenten ja heidän varajäsentensä vaali;
8. toimitetaan tilintarkastajien ja varatilintarkastajien vaali; sekä
9. vahvistetaan 11 §:ssä mainitun vakuutetun vakuutusmaksun määrä; sekä
10. päätetään edustajiston jäsenten mahdollisesta palkkiosta
11. käsitellään muut kokouskutsussa mahdollisesti mainitut asiat.

55 § Kutsu edustajiston kokoukseen on toimitettava aikaisintaan neljä viikkoa ja viimeistään viikkoa ennen kokousta. Jos päätöksen tekeminen edustajiston kokouksessa käsiteltävässä asiassa siirretään jatkokokoukseen, on siihen toimitettava eri kutsu, jos kokous pidetään myöhemmin kuin neljän viikon kuluttua.

Kutsu ylimääräiseen edustajiston kokoukseen on toimitettava neljäntoista päivän kuluessa 53 § 2 momentissa tarkoitettun vaatimuksen esittämisestä.

Edustajiston kokouksen kokouskutsu on lähetettävä postitse, sähköpostilla tai muulla sovitulla tavalla edustajiston jäsenille. Eläkekassan muut tiedonannot saatetaan tiedoksi sisäisen sähköisen tiedotuskanavan kautta.

Edustajiston kokouksen kokouskutsussa on mainittava kokouksessa käsiteltävät asiat. Asista, jossa ei ole noudatettu lain tai näiden sääntöjen kokouskutsua tai asiakirjan nähtäväksi asettamista koskevia säännöksiä, ei saa tehdä päätöstä ilman niiden jäsenten suostumusta, joita laiminlyönti koskee. Jos asia lain tai näiden sääntöjen mukaan on kokouksessa käsiteltävä, saa edustajistonkokous päättää siitä, vaikkei asiaa ole mainittu kokouskutsussa. Edustajistonkokous voi niin ikään aina päättää ylimääräisen edustajistonkokouksen koolle kutsumisesta määrättyä asiaa käsittelemään.

Edustajiston jäsenellä on oikeus saada haluamansa asia edustajiston kokouksen käsiteltäväksi, jos hän kirjallisesti sitä vaatii hallitukselta niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun.

56 § Mikäli edustajiston kokouksessa käsitellään tilinpäätöstä, on tilinpäätöstä koskevat asiakirjat tai niiden jäljennökset pidettävä vähintään viikon ajan ennen kokousta Eläkekassan toimistossa vakuutettujen ja osakkaiden nähtävinä. Vastaavasti on meneteltävä, mikäli edustajiston kokouksessa käsitellään sääntömuutosta. Nähtävillä olosta on ilmoitettava kokouskutsussa.

Jos edustajiston kokouksessa käsitellään Eläkekassan sääntöjen muuttamista, on muutoksen pääasiallinen sisältö mainittava kokouskutsussa.

57 § Edustajiston kokous valitsee kokouksen puheenjohtajan osakkaiden edustajan ehdotuksen perusteella.

Päätökset edustajiston kokouksessa tehdään, jollei laista tai näistä säännöistä muuta johdu, yksinkertaisella äänen enemmistöllä. Äänen mennessä tasan ratkaisee vaaleissa arpa ja muissa asioissa puheenjohtajan ääni.

Päätös, joka koskee Eläkekassan sääntöjen muuttamista, on pätevä vain, jos äänioikeutetut, joilla on vähintään kaksi kolmasosaa (2/3) kokouksessa edustetusta äänimäärästä, ovat sitä kannattaneet. Sama vaatimus koskee Eläkekassan selvitystilaan asettamista ja Eläkekassan purkamista muussa kuin lain edellyttämässä tapauksessa sekä sulautumista koskevan sopimuksen hyväksymistä.

Vaalit on toimitettava suljetuin lipuin, jos vähintään kymmenesosa kokouksessa edustetuista äänistä sitä vaatii.

58 § Edustajiston kokouksessa on pidettävä pöytäkirjaa, johon merkitään saapuvilla olleet äänioikeutetut, heidän äänimääränsä, tehdyt ehdotukset, toimitetut äänestykset ja äänestyksen tulos sekä kokouksen päätökset. Pöytäkirja on puheenjohtajan ja vähintään yhden kokouksessa sitä varten valitun äänioikeutetun tarkastettava ja allekirjoitettava.

Pöytäkirja on viimeistään kahden viikon kuluttua kokouksesta pidettävä Eläkekassan toimistossa vakuutettujen ja osakkaidennähtävänä.

HALLITUS

59 § Eläkekassan hallitukseen kuuluu neljä varsinaista jäsentä ja kaksi varajäsentä. Hallituksen jäsenet valitaan edustajiston kokouksessa. Vakuutettujen edustajat valitsevat kaksi varsinaista hallituksen jäsentä ja yhden varajäsenen. Osakkaiden edustaja valitsee kaksi varsinaista jäsentä ja yhden varajäsenen. Kesken hallituskauden eläkkeelle jäävän hallituksen jäsenen on erottava hallituksesta viimeistään eläkkeelle jäämistä seuraavassa varsinaisessa edustajiston kokouksessa. Eläkkeellä oleva hallituksenjäsen voi kuitenkin jatkaa jäsenenä, mikäli hänet valitaan uudelleen.

Hallituksen jäsenen toimikausi on neljä vuotta.

Hallituksen jäsenen toimikausi päättyy toimikauden viimeisen vuoden tilikauden päättyessä.

Vakuutettujen edustajat voivat valita hallituksen jäseniksi myös muita kuin Eläkekassassa vakuutettuja. Jos vakuutettuja edustava hallituksen jäsen eroaa työsuhteestaan näiden sääntöjen 4 §:n 1 momentissa määritellyn osakkaaseen tai eroaa Eläkekassan vakuutetuna olosta työsuhteen jatkuessa eroaa hän samalla myös hallituksen jäsenen tehtävistä.

Edustajisto vahvistaa niille hallituksen jäsenille, jotka eivät ole työsuhteessa Eläkekassan osakkaaseen, kokouspalkkion perusteet ja määrät.

60 § Hallituksella tulee olla puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, jotka hallitus valitsee keskuudestaan vuosittain. Puheenjohtaja valitaan kassan osakkaiden valitsemien hallituksen jäsenten keskuudesta.

Hallitus kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta. Puheenjohtajan on kutsuttava hallitus koolle, jos hallituksen jäsen sitä vaatii. Kokous voidaan pitää tarvittaessa puhelimitse, sähköpostitse tai muuta soveltuvaa sähköistä tiedonvälitysmenetelmää käyttäen.

Hallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja kaksi muuta jäsentä ovat saapuvilla. Päätökset hallituksen kokouksissa tehdään yksinkertaisella äänenenemmistöllä. Kullakin jäsenellä on yksi ääni. Äänen mennessä tasan ratkaisee muissa asioissa puheenjohtajan ääni paitsi vaaleissa arpa.

61 § Hallitus edustaa Eläkekassaa sekä huolehtii kassan hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Hallituksen tehtävänä on erityisesti:

1. ratkaista eläkettä koskevat asiat, ellei hallitus ole antanut ratkaisuoikeutta toimitusjohtajalle tai jollekin Eläkekassan toimihenkilölle;
2. päättää Eläkekassan hoidon järjestämisestä, ottaa ja erottaa toimitusjohtaja ja kassan toimihenkilöt sekä määrätä heidän toimenhoitonsa ehdoista ja heidän tehtävis-tään;
3. laatia Eläkekassan sijoitussuunnitelma ja tarvittaessa kassan vakavaraisuuteen liitty-vät suunnitelmat;
4. päättää Eläkekassan varojen sijoittamisesta ja 65 §:ssä mainittujen lainojen ottami-sesta;
5. huolehtia siitä, että kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjes-tetty;
6. kutsua koolle edustajiston kokous ja valmistella kokouksessa käsiteltävät asiat;
7. antaa Eläkekassan nimenkirjoitusoikeus 64 §:n mukaisesti;
8. tehdä toimintakertomuksessa esitys kassan yli- tai alijäämää koskeviksi toimenpi-teiksi;
9. käsitellä vakuutettujen vakuutettuna oloon liittyvät asiat;
10. vahvistaa kalenterivuositain 31 §:ssä tarkoitetut etuuksien muutokset.

62 § Hallituksen kokouksesta on laadittava pöytäkirja, jonka allekirjoittavat kokouksen puheenjoh-taja ja pöytäkirjan laatija. Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oikeus saada eriävä mielipiteensä merkityksi pöytäkirjaan. Pöytäkirjat on numeroitava juoksevasti ja säilytettävä luotettavalla tavalla.

TOIMITUSJOHTAJA

63 § Eläkekassan toimitusjohtajan tehtävänä on hoitaa Eläkekassan juoksevaa hallintoa hallituk-sen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtajan on huolehdittava, että kassan kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Toimitusjoh-tajalla on oikeus edustaa kassaa sellaisessa asiassa, joka eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain 4 luvun 13 §:n mukaan kuuluu hänen tehtäviinsä.

KASSAN NIMENKIRJOITUS

64 § Eläkekassan nimen kirjoittavat hallituksen jäsen, Eläkekassan toimitusjohtaja tai hallituksen valtuuttama henkilö, kaksi yhdessä.

VAROJEN SJOITTAMINEN JA LAINANOTTO

65 § Eläkekassan on sijoitettava varansa turvaavasti ja tuloa tuottavasti sekä kassan maksuval-miutta silmällä pitäen. Eläkekassan varoja ei saa käyttää kassan toiminnalle ilmeisesti vie-raaseen tarkoitukseen.

Eläkekassa saa ottaa lainaa ainoastaan lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain 6 luvun 2 § tarkoitetuissa tilanteissa.

TILINPÄÄTÖS

66 § Eläkekassan tilikautena on kalenterivuosi.

Kultakin tilikaudelta on kolmen kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä laadittava Fi-nanssivalvonnan ja sosiaali- ja terveysministeriön antamien määräysten mukainen tilinpää-tös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen ja toimintakertomuksen. Tilinpäätös ja siihen liitty-

vät asiakirjat on jätettävä tilintarkastajille tarkastettavaksi vähintään kuukautta ennen varsinaista edustajiston kokousta.

TILINTARKASTUS

67 § Eläkekassalla tulee olla yksi tilintarkastuslain (1141/2015) mukaan määräytyvä tilintarkastaja ja yksi varatilintarkastaja. Jos tilintarkastajaksi on valittu tilintarkastusyhteisö, varatilintarkastajaa ei valita.

Edustajisto valitsee edustajiston kokouksessa tilintarkastajan ja, jos 1 momentista ei muuta johdu, varatilintarkastajan vuodeksi kerrallaan.

68 § Tilintarkastajan toimikausi on kuluva tilikausi. Toimikausi päättyy ensimmäisen vaalia seuraavan varsinaisen edustajiston kokouksen päätyttyä.

Tilintarkastajien on annettava kultakin tilikaudelta kirjallinen tilintarkastuskertomus hallitukselle vähintään kahta viikkoa ennen varsinaista edustajiston kokousta.

ELÄKEKASSAN TIEDONANTOSÄÄNNÖKSET

69 § Eläkekassan säännöt ja sääntömuutokset, joista käy ilmi eläkeoikeuksien laajuus, etuuskien saamiseen liittyvät edellytykset ja valintamahdollisuudet, ovat vakuutettujen ja vapaakirjan saaneiden nähtävillä Eläkekassan internetsivuilla kohtuullisessa ajassa sääntöjen vahvistamisen jälkeen. Lisäksi sääntömuutokset on annettava vakuutetuille, ja eläkkeensaajille ja vapaakirjan saaneiden tiedoksi sähköpostilla tai muulla sähköisellä viestimellä tai kirjeitse taikka erikseen sovittavalla tavalla kohtuullisessa ajassa sääntömuutosten vahvistamisesta.

Eläkekassan tilinpäätöstiedot, jotka sisältävät taseen, tuloslaskelman ja toimintakertomuksen, ovat vakuutettujen ja vapaakirjan saaneiden nähtävillä Eläkekassan internetsivuilla. Toimintakertomukseen sisällytetään selvitys kassan kateasemasta ja sijoituspolitiikan periaatteista.

Eläkekassan etuudensaajalle annetaan eläkkeelle jäädessään tai muiden etuuskien erääntyessä eläkepäätöksessään tai sen liitteenä yksityiskohtaiset tiedot niistä etuuksista, joihin hän on oikeutettu.

70 § Eläkekassassa vakuutetuilla, vapaakirjan saaneilla henkilöillä ja eläkkeensaajilla on oikeus pyynnöstä saada tiedoksi

- Eläkekassan tilinpäätös ja vuosikertomus
- sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys.

Tiedot toimitetaan kirjallisesti, sähköpostitse tai muulla sovitulla tavalla.

Eläkekassassa vakuutetuilla ja vapaakirjan saaneilla on oikeus pyynnöstä saada tiedot

- eläke-etuuskien tavoitetasosta
- etuuskien tasosta työsuhteen päättyessä.

Tietopyyntö tulee osoittaa eläkekassan toimistoon tai muuhun kassan ilmoittamaan paikkaan. Tiedot toimitetaan kirjallisesti, sähköpostitse tai muulla sovitulla tavalla. Lisäksi vakuutetuille ja vapaakirjan saaneille henkilöille toimitetaan vuosittain kirjallisesti lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain (947/2021) edellyttämä lisäeläkkeen eläke-etuusote.

Eläkekassan jäsenillä ja heidän edunsaajillaan on oikeus Eläkekassan etuuksia vastaaviin etuuksiin työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 10 §:ssä tarkoitetussa liikkeen luovutuksessa. Tämä on toteutettu Eläkekassan sääntöjen 28 a §:ssä ilmenevällä tavalla. Työsopimuslain tarkoittamassa liikkeen luovutuksessa vakuutetuilla ja uuden työnantajan palvelukseen siirtävillä henkilöillä on oikeus pyynnöstä saada yksityiskohtaiset tiedot

- karttuneen eläkkeen määrästä
- etuuskien siirtämisestä ja järjestämistavasta sekä
- oikeuksista liikkeen luovutustilanteessa.

Tietopyyntö tulee osoittaa Eläkekassan toimistoon tai muuhun Eläkekassan ilmoittamaan

paikkaan. Tiedot toimitetaan kirjallisesti, sähköpostitse tai muulla sovitulla tavalla.

Vakuutetun, vapaakirjan saaneen henkilön ja Eläkekassan edunsaajan on ilmoitettava eläkelaitokselle osoitteensa ja muut yhteystietonsa. Eläkelaitoksen on kerrottava vakuutetulle tästä velvollisuudesta.

OIKEUSTURVAKEINOT

71 § Eläkekassan päätökseen tyytymätön voi pyytää asiansa uudelleen käsittelyä, jos hän epäilee virhettä Eläkekassan päätöksessä. Eläkekassa oikaisee päätöksen, jos uudet selvitykset antavat siihen aiheita.

Eläkekassan päätökseen tyytymätön voi pyytää ratkaisusuositusta tätä tehtävää varten järjestetyltä lautakunnalta. Lisätietoja tässä kohdassa tarkoitettua lautakuntamenettelystä saa Eläkekassasta tai eläkepäätöksen yhteydessä annetusta oikeusturvakeinoja koskevasta ohjeesta.

Muutosta Eläkekassan päätökseen haetaan saattamalla asia Helsingin kärjäoikeuteen. Vakuutetun eläkekassaa vastaan esittämä vaatimus voidaan tutkia myös Suomessa siinä kärjäoikeudessa, jonka tuomiopiirissä vaatimuksen esittäjällä on kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka.

SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET

72 § Näiden sääntöjen 51 §:ää ja 52 §:ää sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2024 edustajistovaaleissa. Tällöin kaikki edustajiston jäsenet ja varajäsenet jättävät paikkansa edustajistossa ja uudet jäsenet ja varajäsenet valitaan kyseisten pykälien mukaisesti. Edellä mainitusta poiketen 51 §:n osakkaiden edustajiston jäsenen varajäsen voidaan valita kevään 2023 edustajistonkokouksen jälkeen Finanssivalvonnan hyväksytyä kyseisessä edustajistonkokouksessa päätetyt säännöt.

Näiden sääntöjen 59 §:ää sovelletaan ensimmäisen kerran kevään 2023 edustajistonkokouksessa. Tässä edustajistonkokouksessa valitaan kaikki hallituksen jäsenet ja varajäsenet 1.1.2024 alkavalle toimikaudelle. Lisäksi tässä edustajistonkokouksessa valitaan tarvittavat hallituksen jäsenet ja varajäsenet siirtymäajalle 31.12.2023 asti kyseisessä kokouksessa voimassa olevien sääntöjen mukaisesti.

Liite**KESKON ELÄKEKASSAN EDUSTAJISTOVAALIEN VAALIJÄRJESTYS**

- 1 § Vaalijankohta ja –tapa Eläkekassassa vakuutettujen edustajien edustajistovaalit toimitetaan joka neljäs vuosi kesäkuun 30. päivään mennessä posti- tai sähköisenä äänestyksenä.
- 2 § Vaalilautakunta Eläkekassan sääntöjen mukaan Eläkekassan hallitus nimeää vaaleja varten vähintään kolmijäsenisen vaalilautakunnan. Vaalilautakunnan puheenjohtajalla tulee olla lakimieskoulutus. Yhden jäsenen tulee edustaa Eläkekassaa ja yhden vakuutettuja. Vaalilautakunnan jäsenten, puheenjohtajaa lukuun ottamatta, tulee kuulua Eläkekassaan. Vaalilautakunta voi ottaa avustajia.
- Vaalilautakunta kokoontuu tarvittaessa. Sen kokouksista on pidettävä pöytäkirjaa.
- Vaalilautakunnan jäsen tai sen avustaja ei saa olla ehdokasesityksen allekirjoittajana eikä edustajaehdokkaana vaaleissa.
- 3 § Vaalikelpoisuus Äänioikeutettuja ovat kaikki Keskon Eläkekassassa vakuutetut, jotka ovat vakuutettuina vaalilautakunnan ensimmäistä kokousta edeltävän kuukauden loppussa. Edustajiston jäsenen on oltava täysi-ikäinen. Vaalikelpoisuuden edellytyksenä on siten lisäksi se, että ehdokkaaksi asettuva on äänestysajankohdan alkuun mennessä täyttänyt 18 vuotta.
- Eläkekassan vakuutettujenrekisteristä tulostetaan äänioikeutetut vakuutetut, jotka tarkistetaan palkkajärjestelmän tietoihin. Palkkalaskenta lisää äänioikeutettujen äänestysluetteloon kotiosoitteen. Eläkekassa toimittaa korjaukset vaalilautakunnalle viimeistään kaksi viikkoa ennen äänestyslippujen palautusajankohdan tai sähköisen äänestämisen alkamista. Äänestysluettelot pidetään äänestäjien nähtävillä Eläkekassassa.
- 4 § Ehdokasasettelu Jokainen vaalikelpoinen voi asettua ehdokkaaksi Eläkekassan edustajiston vaaleissa täyttämällä vaalilautakunnan laatiman ehdokaslomakkeen, joka on ehdokkaan itsensä ja vähintään yhden äänioikeutetun kannattajan allekirjoitettava.
- Äänioikeutetulla Eläkekassassa vakuutetulla on mahdollisuus esittää vain yhtä vaaliehdokasta. Ehdokaslomake tulee palauttaa vaalilautakunnalle viimeistään kaksi viikkoa ennen äänestyslippujen ensimmäistä palautuspäivää.
- Vaalilautakunta tarkistaa, että määräpäivään mennessä ehdokkaiksi vaaleissa asettuneet ovat vaalikelpoisia. Samoin vaalilautakunta tarkistaa, että ehdokaslistojen allekirjoittajat ovat äänioikeutettuja. Hyväksytyistä ehdokkaista tehdään luettelo. Ehdokkaille arvotaan numerot numerosta kaksi (2) alkaen. Ehdokkaiden nimet ja numerot julkaistaan Keskon intranetissä vähintään viikkoa ennen äänestyslippujen palautusajan tai sähköisen äänestämisen alkamista. Ehdokkaiden nimet ja numerot ilmoitetaan äänioikeutetuille myös äänestyslippujen mukana.

5 § Äänestyksen toimittaminen

Kaikille äänioikeutetuille toimitetaan tiedote äänestyslippujen palautusajankohdan tai sähköisen äänestämisen alkuun mennessä äänestysluettelossa olleeseen tai siihen tehdyn korjauksen mukaiseen koti- tai sähköpostiosoitteeseen. Äänioikeutetuille lähetettävä tiedote sisältää ehdokkaiden nimet vaalimeroinen sekä äänestysohjeen. Äänestäminen tapahtuu äänestysohjeen mukaisesti ohjeessa ilmoitettuun päivämäärään mennessä.

Äänioikeutettu saa äänestää vain ehdokasluetteloon merkityjä ehdokkaita.

6 § Äänten laskeminen

Vaalilautakunta laskee äänet. Vaalilautakunnalla on oikeus käyttää avustajia äänten laskemisessa, mutta toimitus tapahtuu vaalilautakunnan valvonnassa.

Laskennassa otetaan huomioon vain äänestysohjeessa annettuun määräpäivään mennessä saapuneet äänet. Äänten hylkäämisessä noudatetaan soveltuvin osin vaalilakia (714/1998).

Vaalilautakunnan toimesta laaditaan ääntenlaskentapöytäkirja, josta on käytävä ilmi

- äänioikeutettujen kokonaismäärä korjatun vaaliluettelon mukaan
- annettujen äänten määrä
- hylättyjen äänten määrä
- ehdokkaiden saamat äänimäärät
- luettelo ehdokasasettelusta
- sekä mahdollisten vaaliavustajien nimet. Jokaisen vaalilautakunnan jäsenen ja vaaliavustajan on allekirjoitettava ääntenlaskentapöytäkirja.

7 § Vaalin tuloksen vahvistaminen

Edustajiston jäseniksi tulevat valituiksi kuusi (6) eniten ääniä saanutta ja heidän varajäsenikseen kaksi (2) näiden jälkeen eniten ääniä saanutta äänimääriensä mukaisessa järjestyksessä.

Vaalilautakunta toteaa ääntenlaskennan päätyttyä ehdokkaiden saamien äänimäärien perusteella, ketkä ovat tulleet valituiksi Eläkekassan edustajiston jäseniksi ja varajäseniksi. Varajäsenet tulevat edustajistosta eronneiden tilalle äänimääriensä mukaisessa järjestyksessä.

Vaalin tulos julkistetaan välittömästi. Mahdolliset valitukset vaalin tuloksesta tai vaalien toimittamisesta on tehtävä Eläkekassan hallitukselle viimeistään seitsemän arkipäivän aikana äänestyksen päättymisestä laskien. Hallitus ratkaisee mahdolliset valitukset ja vahvistaa vaalituloksen. Vahvistettu tulos julkaistaan viimeistään kesäkuun loppuun mennessä.